

Številka: 121.

† **Dr. Milenko Vesnić.**

Maribor, 31. maja.

V Parizu je umrl poslanik in bivši ministrski predsednik Vesnić.

Drug za drugim izginjajo, stare ko-
zenike srbijanskega političnega življe-
nja. Mišić, Stojanović, Jovanović in se-
daj še Vesnić. Neizprosni a pravični
je zakon življenja: vse se izpreminja,
stari odhajajo, mladi nastopajo. Tudi v
naši državi se vrši borba med starim
in novim rodom, kakor jo je opisal
Turgenjev v svojem znanem romanu.
Stari rod se še oklepa svojih tradicij in
očituje vero, da so te-le tudi za našo
dobo primerne. Mladi rod, poln borbe-
ne sile, osvaja postojanko za postojan-
ko in potiska starce v ozadje. To borbo
okazuje tudi naša politika. Vsi, ki re-
šno stremimo za napredkom, čutimo,
da leži temeljito izboljšanje odnošajev
v naši državi v tem, da mladi rod zav-
zame vodilna mesta. Čast starim, ali
oni so že dali svoje. Bodočnost zahteva
novih, mladostnih moči, ki so dorasle
njenim velikim nalogam. Seveda te
starosti ni razumeti v navadnem člove-
škem smislu; saj imajo »stari« v svojih
vrstah tudi mlade ljudi. Ni omejena
na skupine ali stranke; povsod so stari
in mladi. Povsod so borci novih idej in
brambovci prošlega sveta.

V pokojnem Milenkotu Vesniču smo videli politika in diplomata, ki je vzrasel in političnih borbah Obrenovičeve Srbije in ki je **damogši** svoj cilj, zaostal za onimi, ki se **also** ustavili in so šli naprej. Vesnič je pripadal radikalom. Borba radikalske stranke za svobodnejšo ustavo in poevropljenje Srbije je bila vseskozi simpatična. Imela je uspehe. A nepričakovani uspehi so strankam večkrat v moralno škodo, ko jim v istem času prinašajo smotne koristi. Radikalska stranka je elasti proti koncu osvobodilne vojne in na svobodnih tleh ujedinjene domovine dokazala, da nima več radikalnih kesel, da je umirjena, korektna, spoštljiva pred tradicijami, kratkomalo: konzervativna. Pokazala je, da se je postarala. Danes jo veže v enotno skupino oseba Nikole Pašića. Pod Pašićevim vodstvom vrši tudi v novih razmerah veljavno nalogo. Sodeluje pri zgradnji državnih temeljev, kjer je treba precej umerjenosti, izkušenj in modrosti. Ali njeni glavni stebri padajo polagoma v prah preteklosti. Tudi Vesnič je padel.

Bil je diplomat. Naglasiti je treba: zastopnik naše države v Parizu. To je imelo posebnega pomena, zakaj Pariz je bil žarišče Evrope. Tudi v prejšnjih časih, ko je še obstojala mala Srbija, je bilo pariško poslaništvo najvažnejše. Srbija si je morala iskati zaveznikov na zapadu, ker je na njenih prsih ležala težka mora: avstro-ogrška monarhija. Vedela je, da se ta mora podaljšuje v Nemčiji. Nasprotje med Nemčijo na eni strani ter Francijo in Anglijo na drugi strani je bilo vedno ostrejšše, tako da so mogli dalekovidni državniki že iz daleč ugledati evropsko krizo. Srbija se je z vsem svojim srcem posvetila Franciji. Izvolila si jo je za svojo zaščitnico. Vesnič je bil mož, ki je v najkritičnejših časih zastopal to jugoslovensko državo na najvažnejšem mestu. Svojo nalogo je vršil dobro. — Lorda celo preveč dobro. Po končani vojni, ko so se državne potrebe zelo po-

Debata o tretjem poglavju ustave.

LDU Beograd, 30. maja. Popol-
danska seja ustavnega odseka je bila
otvorjena ob 16:30 uri. Prvi govornik,
poslanec Gjonović (republikanec) pravi,
da je naša država bogata, da pa jo ovi-
ra v razvoju gospodarska in moralna
pokvarjenost kot vojna posledica. Gospo-
darska stabilizacija se bo izvedla samo
na ta način, ako se vse države prisilijo
na produktivno delo. Govornik zahteva,
da se sprejme v ustavo načelo socijali-
zacije, kontrola delavcev nad podjetji,
zajamčenje prava delavcev na stavko,
da se uvede državna kontrola nad ka-
pitalom in pravo kmetovalca na zemljo,
ki jo obdeluje. Glede gospodarskega
sveta pravi, da tak, kakor ga je vlada
odredila, nima prav nobene vrednosti.
Za njim dobi besedo poslanec Milan
Pribičević, ki pravi, da se mora spre-
jeti v ustavo socijalna in gospodarska
svoboda naroda. Tretje poglavje ni
dovolj jasno izdelano, marveč je me-
šanica raznih naziranj. Demokratska
stranka ni razredna stranka, marveč na-
rodna in se posebno interesira za vsa
taka vprašanja. Agrarna reforma je
kulturno-nagodno vprašanje in zato reše-
vanje tega problema ni razredno, mar-
več kulturno-narodno. Z rešitvijo agrar-
nega vprašanja ni zadovoljen, kakor je
izvedeno v ustavnem načrtu, vendar pa
se z njim zadovoljuje, ker niti zemljo-
radniki niti Jugoslovenski klub nista
našla boljše rešitve. Apelira na zemljo-
radnike, da bi z ozirom na dolžnosti,
ki jih imajo napram seljaku, glasovali
za ustavo. — Posl. Etbin Kristan vpraša,
ali bi on kot član opozicije mogel
glasovati za to poglavje, ako je celo pred-
govornik, kot član večine rekel, da ni dobro.
Pravi, da jugoslovenski narod ne bo
svoboden, dokler ga bo vladala peščica

Pogajanja radi Gornje Slezije.

LDU Pariz, 30. maja. Posvetovanja med državnima pisarnama v Parizu in v Londonu o ureditvi gornješlezijskega vprašanja se nadaljujejo. Angleška vlada je izjavila, da odobruje sestavo odseka izvedencev, ki pa bi morali po njemem naziranju delovati v Gornji Sleziji sami.

Dr. Trumbić snuje svoj klub.

TIP Ljubljana, 30. maja. Kakor javljajo iz Beograda, namerava dr. Trumbić zbrati okrog sebe tzv. „divjake“, t. j. poslance, ki ne pripadajo nobenemu dosedanjemu klubu.

Zveza med Jugoslavijo in Romunijo.

TIP Ljubljana 30. maja. Odkar je bila sklenjena obrambna zveza med Češkoslovaško in Romunijo, je prišlo tudi med Jugoslavijo in Romunijo do prijateljskega zblizanja. Prihodnje dni bo podpisana konvencija med Romunijo in Jugoslavijo, ki ima obrambni značaj. Gre predvsem za obrambo interesov proti Madžarski in Bolgariji. Tudi v mejnih vprašanjih bo dosežen prijateljski sporazum. V Beogradu pričakujejo prihod Take Jonesca.

Izza Solnograške — Štajerska.

TIP Gradec, 30. maja. Izid ljudskega glasovanja na Solnograškem je povzročil v tukajšnjih ljudskih vrstah živahno gibanje. Splošno se zahteva, naj Stajerska zavrže vse svoje ozire in stopi pogumno na stran Solnograške in Tirolske. Vkljub temu, da je deželni zbor sklenil preložiti izvedbo glasovanja na poznejši čas, je primer Solnograške tako izpremenil situacijo, da ne bo mogoče odlašati. Načelniki strank so se sinoči zedinili, da se izvrši glasovanje za priključitev dne 3. junija t. l.

Poljska vladna kriza izravnaná

LDU Varšava, 30. maja. Spričo sedanjega položaja se je na včerajšnji izredni seji ministrskega sveta sklenilo,

ljudi, ki ga eksploatirajo. Narodno osvobodjenje in zedinjenje je vprašanje bodočnosti. Kar se je doseglo sedaj, to je samo preddelo. Zato smatra, da bi bilo bolje, gledati v bodočnost, kakor pa vedno ozirati se v preteklost. Zahteva, da se narodu zajamči svoboda vendar ne tako, da se mu da svoboda na papirju, marveč realna svoboda, ki se da doseči s tem, da se zagotove gospodarske in socialne potrebe. Govori proti kapitalizmu, pod katerim tiči v težkih mukah ves delavni narod. Socialni demokratje niso zahtevali popolne socializacije, marveč samo njen začetek v svrhu, da delavec spozna proces produkcije in razdelitve blaga, da bo nekega dne, ko se izvede socializacija, zato sposoben. Kapitalizem je največja anarhija, ki pušča ljudem svobodo, da plenijo narod. Smatra, da agrarno vprašanje ni urejeno in apelira, da se to poglavje vrne ustavnemu odseku, da ga popravi. Posl. Sejdalibeg Filipovič (musliman) govori o delu bosanskih in hercegovskih posestnikov zemlje, da dosežejo izplačilo kmetskih selišč. Dokazuje, da so ti posestniki zemlje v Bosni in Hercegovini v ogromni večini njeni starodavni lastniki, dočim se to ne more dokazati za kmete, ki so došli iz okoliških krajev, iz Dalmacije, Srbije, Crne Gore in Like. To se lahko dokaže po njih narečju in po običajih. Potem govori o borbi muslimanov proti avstrijskim tendencam in pravi na koncu, da bodo muslimani glasovali za ustavo, dasi ni prišlo do nagodbe o agrarnem vprašanju. Potem pa bodo sami obračunali z boljševiki, ki jim hočejo vzeti zemljo. Seja je bila nato zaključena ob 20.30. uri in prihodnja določena za jutri ob 9. uri dop.

Ta odsek bi moral biti tudi priznan po vrhovnem svetu, ki mora v to svrho imeti še ta teden sejo. Pozneje bo imel vrhovni svet drugo sejo, na kateri se bo sklepalo o odredbah po ugotovitvah izvedencev.

da kabinet umakne predloženo prošnjo za odstop.

Dr. Beneš pri Brlandu.

LDU Pariz, 30. maja. Ministrski predsednik Briand je danes dopoldne sprejel češkoslovaškega ministra za zunanje posle dr. Beneša.

Kongres francoskih narodnih železničarjev.

LDU Pariz, 30. maja. Danes dopoldne se odpira kongres narodnih železničarjev. Bati se je, da pride do hudih spopadov z reformisti in komunisti.

Likvidacija avstro-ogrske banke.
LDU Dunaj, 30. maja. Danes so se pričela meritorna pogajanja likvidatorjev avstroogrske banke z zastopniki nasledstvenih držav o modalitetah likvidacije banke. Posvetovanja bodo trajala prejkone ves teden.

Prometna vest.

LDU Sarajevo, 30. maja. Ravnateljstvo državnih železnica v Sarajevu objavlja, da bosta odslej pri vseh brzovlakih in osebnih vlakih vozila po en vagon 1. in 2. razreda tudi v Bosanski Brod in Slavonski Brod, tako da bodo imeli vlaki direktno zvezo.

Velikanska poneverjenja.

LDU Sarajevo, 30. maja. Pri sarajevski podružnici Jadranske banke je poduradnik ponarejal kreditna pisma, ki so se glasila na ime njegovih sokrivcev. Je prevaril banko s tem za nekoliko milijonov kron.

večale in razširile, je gledal na nje s pariškim očesom. Zato je prezrl marsikaj, kar bi koristilo naši mladi državi. Njemu osebno je bil Pariz vse na svetu in to osebno navdušenje je manifestiral tudi v naši zunanji politiki.

Posebno ga karakterizira prizor v Rapallu: Vesnič sede k skupnemu mizi d' hote z italijanskimi zastopniki in dvigne čašo na zdravje Quirinalu... Tega mu takrat nismo oprostili, tako nas je bolela rapalska tragedija. Navsezadnje ni bilo nič na stvari, opravila se je običajna formalnost, ali Vesničeve pariške etikete bi bile lahko izostale. Pretežka je bila naša izguba, preveliko naše ponižanje. Vesnič je oč vsega tega malo čutil. Postal se je, ni bil zrel za veliki preobrat narodne historije; izgledal je kakor doslužen general, ki se ob slavnostnih dneh okraši z vsemi svojimi odlikovanji in meni, da je svet še vedno na tistem mestu, kjer ga je sam preživel.

Pomembnejši in duhovitejši stareš iz Vesničeve vrste je Nikola Pašić. — Vesnič je pripravil konstituanto, Pašić jo vodi. Kakor vidimo, precej srečno. S sprejetjem ustave se začne likvidacija starega rodu. Zasluge, ki so jih imeli stárcei, pa ne umro. Živele bodo z nami in našimi potomci. Bodi tudi dr. Milenkotu Vesniču vječna pam-jat!

General Segré.

Italijanska vojaška oblast je čala aretirati generala Segréja in 13 oficir-jev radi tatvine, ter jih postavila pred sodišče, tako so javljali v zadnjih dneh vsi listi. Nas bi ta vest ne tangirala več, ko samo toliko, da se je našlo v »staroslavni« in »zmagoviti« italjan-ski vojski »nekoliko« ljudi, ki jim po-štenje ni bilo vse, če bi ne bilo ime ge-nerala Segréja zvezano tudi z našimi političnimi odnosi. »Slov. Narod« je prinesel vest, da je bil ta gospod zaple-ten tudi v znano zaloško afero, da je ta gospod ravno takrat poskušal oškod-o-vati ugled naše države in to ne ravno radi naše krivde. Segré je bil ekspo-nent oficijelne Italije, to je za nas ono, česar ne moremo pozabiti.

Naši dobrovoljci, ki so služili v svetovni vojni v Italiji, se bodo gotovo spominjali imena Segré; saj je bil ta gospod, če se ne motim, proti koncu svetovne vojne član odseka, ki je pagiral med Slovani avstro-ogrske monarhije odpadništvo. Kraljevska italijanska vlada je poslala Segréja leta 1919. kot svojega oficijelnega zastopnika na Dunaj in sicer v lastnosti poveljnika vojaške misije. Treba pomisliti, da te institucije, takrat, ko še ni moglo biti govora o kakšnih rednih diplomatskih odnosajih novo nastale Avstrije proti ententnim državam, niso bile samo militarističnega značaja (morebitno nadzorovanje avstrijskih vojaških institucij, demobilizacija avstrijske vojske itd.), temveč, da so te misije bile obenem tudi nekakšni diplomatski provizoriji. Segré je bil takrat imenovan sicer samo za poveljnika vojaške misije, v resnici pa je zastopal tudi diplomatske interese Italije. On, kakor poveljniki ostalih ententnih držav so bili nekakšni provizorični konzuli in poslaniiki svojih držav, oziroma vlad.

Ko je prišlo na pretres vprašanje naše Koroške, smo vsi čutili naravnost

nekakšno nevoljo od italijanske strani: da si sploh drznemo misliti na ta kot domovine. Predzgodovina te italijanske nevolje je zanimiva za nas radi tega, ker jo je povzročil ravno Segré. Mož je prišel z natančnimi informacijami svoje vlade na Dunaj: londonski pakt mora držati, na podlagi tega dogovora je treba oslabil predvsem novonastalo — Jugoslavijo. In to je bilo treba izvršiti, če tudi bi Italija pri tem riskirala zaupanje ostalih entitnih držav. Sklepati tajne pakte z novo nastalo Avstrijo, od katere bi bil moral zahtevati takojšnjo izvršitev pogojev, ki jih je stavila ententa tudi Avstriji po polomu, ščuvati Dunaj proti novo nastalim državam mesto varovati tudi interese teh entitnih zaveznikov, to je bila naloga generala Segréja. Saj se je šlo za interese oficijelne Italije: dobiti kolikor mogoče dobro novo vojaško mejo in pa — Beljak, ki vendar ni omenjen v londonskem paktu. Še dobro nam je vsem v spominu, da je bila ravno laška vojaška misija jako agilna na Koroškem že takrat, ko še ni bilo govora o plebiscitu: Segré je pošiljal svoje ljudi opazovati, računati in pa — gotovo — tudi podpihovati v Celovcu. In ko so naše čete nastopile tako energično proti nemškemu »Volkswehru« na Koroškem, kdo je bil takrat prvi, ki je interveniral? Segré.

Najžalostnejšo in tudi najpodlejšo ulogo pa je začel igrati Segré takrat, ko je stopil v zvezo s takozvanimi hrvatskimi emigranti. Major Stipetić, Frank, Sachs, Gagliardi in kako se še imenujejo ti ljudje, pač niso mogli najti primernejšega človeka za svoje ga zagovornika, ko ravno Segréja; mogoče, da je bil poveljnik angleške misije za nje uglednejša oseba, od katere so si obljubljali izdatnejše pomoči, toda oficijelna Anglija ravno ni hotela posnemati oficijelne Italije, ter je odpoklicala svojega Cuminghama. V hotelu »Bristol« na Dunaju, kjer je imel Sachs takrat svoje komfortno stanovanje, pri Sacherju in tudi v prostorih italijanske vojaške misije, se je zbirala ta dična družba k sejam, ki jim je mnogokrat prisostvoval tudi Segré. — Formiranje takozvanih »jugoslovanskih« legij na Madžarskem pod Hortyjem proti naši državi, je večinoma ideja tega italijanskega generala. Naj je še italijanska vlada tako oficijelno zatrjevala, da ne pošilja na Madžarsko orožja, to je gotovo, da so oborožili to »jugoslovansko« legijo s pomočjo Segréja.

S. SLAN:

Zanimivosti iz ženskega življenja.

(Konec).

O ljubosumnosti.

Nikomur se še ni posrečilo ugotoviti, jeli žena bolj ljubosumna nego moški. Ako opazujemo življenje v haremu, vidimo, oziroma zdi se nam, da so ženske manj ljubosumne nego moški. Ako pa pomislimo na prizore, ki jih na tisoče in tisoče dnevno inscenirajo žene v rodbinskem življenju, tedaj se nam ne hote vsili zaključek, da so ženske ljubosumnejše nego moške.

Moška ljubosumnost je od ženske povsem različna. Jakost ljubosumnosti odvisi od temperamenta in značaja posameznika. Mnogi sumničijo prošlost, mnogi sedanjost, nekateri se mučijo celo z bodočnostjo. Mnoge ženske vidijo v vsaki ženi tekmovalko in se čutijo izdane in prevarjene. Druge iščejo dokaze, rovarijo vedno globlje, dokler se jim ne posreči najti kak dokaz, četudi pred desetimi leti, ko je še poznal ni. Druge iščejo priče in ne mirujejo prej, dokler ne najdejo priče, ki jih uverijo, da so vse njihove sumnje brez vsakega smisla.

Primer: Arabec ne veruje v nezvestobo, ako nima za to gotovih prič. — Navesti hočem še neko primer, ki je pripravila Mohameda do tega, da je izdal zakon in naredbo, ki je pač potrebna za družinski mir, ki pa je zelo tolerantna in negotova. Nobena žena ne sme biti obsojena nezvestobe, ako ne pričajo štiri osebe za njeno hudo-

Pravim, da je ta general prevzel žalostno in podlo ulogo, ko se je spojil s hrvatskimi emigranti; on je bil pa tudi tisti duh, ki je magajal českoslovaški republiki, ko je ta zasedla svojo Slovaško. Ta gospod je rovaril vedno proti Jugoslaviji in Českoslovaški, kjer je le mogel. Dunajska vlada je bila dolgo časa tako samozavestna, ker je vedela, da ima za seboj generala Segréja, ki vendar zastopa oficijelno Italijo; in Budimpešta nič manj, saj se je tako močno zavzela za Segréjeve varovance: hrvatske emigrante.

In sedaj so ga zaprli! Zanimivo bi bilo seveda izvedeti, če je stegoval Segré svoje dolge prste po tujem blagu samo za svoj lastni žep, ali pa je mogoče celo podpiral s tem, kar je nakradel »plemenito« delo raznih »hrvatskih« in »čeških« odborov na Dunaju in v Budimpešti?

Notranja in zunanja politika.

* Muslimani in vlada. Po značilnem nastopu macedonskih begov, ki nočejo ničesar slišati o izpremembi agrarnih odnosov, se opaža tudi v vrstah bosanskih muslimanov nova taktika. Bosanski radikali so zahtevali, da se z ustavo uredi agrarno vprašanje v Bosni in sicer v prid težakom in malim posestnikom. Ta zahteva je begovske posilance vznemirila in zahtevajo, da se situacija razčisti. Med muslimani ter demokrati in radikali so se pričela pogajanja. Demokratski klub nasprotuje kakršnemukoli popuščanju.

* Dva tekmeča. »Novosti« poročajo o resnem nesoglasju med hrvatsko opozicijo. Voditelji Hrvatske Zajednice nimajo zaupanja v Radića, a Radić ne zappa njim. Obe stranki se borite za supremat v vodstvu hrvatske politike. Radić naglašja številno premoč svojih pristašev, a »Hrvatska Zajednica« svojo intelektualno moč.

* Italijani zahtevajo progo Zadar—Knin. V soboto popoldne so se zopet nadaljevala trgovinska pogajanja z italijansko delegacijo. Med drugimi zahtevami se Italijani zavzemajo za to, da pride proga Zadar—Knin v italijanske roke. Naši zastopniki so odločno proti te italijanski želji.

* Gospodar zemlje in neba se je pojavil v hrvatskem politiku Stj. Radiću.

delstvo. In to je prišlo takole: Nekoč se je Mohamedova žena obnašala zelo dvoumno. Pri nekem potovanju je po noči nekje zaostala in prišla šele drugo jutro z nekim neznancem v taborišče. Mohamed je sumil Ayesho (njegovo ženo) nezvestobe, a neka objava ga je z nebes poučila, da je njegova žena nedolžna. Kaznoval je tožitelje in napisal gorionemljeno naredbo, ki se nahaja še danes v drugi obliki med mohamedanskimi paragrafi.

O Mohamedovem očetu Abdulahu, poročajo kronisti, da je v noči njegove poroke z dražestno Aminom umrlo od ljubosumnosti in zavisti dvesto arabskih devotk.

To je nedvomno pretirano, a da je bila to resnica, bi bilo mahoma dokazano, da so ženske bolj ljubosumne od moških. Nasprotno pa imamo slučaje, da so ženske dovedle svojim možem druge žene, samo, da bi jim bil on za to hvaležen. Ako store to iz iskrene ljubezni, z željo, da ga osrečijo, kljub temu, da trpe one največje muke, ne zaslužijo obsodbe.

Ženska ljubosumnost se ne da izmeriti po družabnih slojih, kateremu pripada ženska, ker najdemo ljubosumne žene pri višjih in nižjih slojih. Zamorke niso ljubosumne; one dele rade poročno posteljo z drugo ženo, medtem ko so zamorke plemena Tobov zelo ljubosumne. Tob ne more imeti dveh žen, ker se one tako dolgo med seboj koljejo, dokler ni ena mrtva ali premagana. Moški ravnodušno opazujejo to borbo, ki sa dnevno pojavlja, dokler ne podleže, eng izmed obeh zadobljenim ranam ali vrže od sebe pas v snak, da se smatra premagano. Po taki sramoti

Poslanec Rudolf Hercog mu poje v »Svobodnem domu« to-le himno: »Radić! Na glas tega imena drhte danes milijoni. Njegovo ime omenjajo vsak dan ne le Hrvati, kmetje, temveč tudi delavci, obrtniki, uradniki in vojaki, duhovniki in trgovci, moški in ženske, stari in mladi; omenjajo ga v Hrvatski in Sloveniji, v Hercegovini in Dalmaciji, v Gori in v Macdoniji, v Srbiji in Banatu, Bački in Baranji, v Evropi in Ameriki; njega pozna Azija, Afrika in Avstralija, nebo in zemlja; nanj gleda Bog in vrag, prijatelji in sovražniki.« Beležimo to kot dokument politične psihologije in Anno Domini 1921.

* Nemški Schulverein. 15. in 16. maja se je vršilo v Salzburgu glavno zborovanje tega naša meji dobro znanega društva, ki se je sedaj združilo s slično organizacijo v Nemčiji. Zborovanje je bilo velika manifestacija za pangermanizem, ki je pripravila tla navdušenju, ki vlada v tej deželi baš zadnje dni, izza plebiscita. Predsednik dr. Groß je naglašal, da slovenske države siloma zabranjujejo delovanje društva. Vsi govorniki so govorili o Veliki Nemčiji, ki vstaja med Severnim in Jadranskim morjem. Toda Nemci so na znotraj edini in polni veselja do borbe. Ravno nesreča jih bo združila v veliki državni skupščini. Peli so pesem »Deutschland, Deutschland über alles« in poslali brzojavne pozdrave Hindenburgu. Omenjamo to naknadno, ker ravno sedaj pisarijo štajerski listi o »krivicah«, ki jih je napravila naša vlada »nedolžnim« nemškim društvom.

* Razkritja princa Windischgrätza. Princ Windischgrätz objavlja v »Pester Lloyd« senzacionalni članek, v katerem piše, da so med Conradom in Borovicem vladala velika nesoglasja in da so ravno ta zakrivila poraz na Piavi. Polom Avstrije je zakrivil tudi grof Czernin, ker je indirektno podpiral Karolyjevo propagando. Windischgrätz dokazuje, da so Karoly in njegovi tovariši dobivali že l. 1917 visoke svote od francoske vlade v propagandne namene. Mogoče je, da je Czernin podpiral Karolyja samo zato, da je lahko držal Nemčijo v šahu. — Zvonenje po toči.

* Trezen glas iz Madžarske. Madžarski politik Martin Lovaszy je dal

dopisniku »Prager Presse« izjavo o bo doči madžarski politiki. Lovaszy smatra, da bo že v kratkem konec sedanjega režima. Na Madžarskem mora zmagati demokracija. Država je obkoljena s celim pasom močnejših sosedov, a ti se bodo pomirila samo z demokratično Madžarsko. Sedanji režim, pa naj bo na vladi dr. Gratz, Teleki, Bethlen, Banffy ali kdo druge, izziva sosedne države, a to ne more trajati dolgo. Madžarskim manjšinam bo mogoče pomoči samo v slučaju, če se izpremeni sedanji režim. Mirovno pogodbo bo antanta ratificirala. Značilno je, da se hoče bela vlada temu upreti. Madžarska, ki danes izda 1223 milijonov kron za svojo vojsko, se bo morala razorožiti. Ta razorožitev bo osvobodila ljudstvo i državo od tzv. hejjasov in njihovih tovarišev. Zapadna Ogrska bo prešla v avstrijske roke najbrž brez tzv. »Heimatswehre« in podobnih umetnih ostankov. Kako takšni poskusi madžarske vlade škodujejo državi, pokazuje najbolje to, da se zopet javlja ideja koridorja med Češko in Jugoslavijo. Ko bo enkrat ljudstvo osvobodeno sedanjih teroristov, se bo izreklo odkrito proti Habsburgovcem in hitro bo konec tudi sedanjim legitimistom.

* Na Irskem so zmagali unionisti. Londonsko poročilo javlja, da so bili sinfeinovci pri volitvah poraženi. Od 50 mandatov so dobili samo 14 mandatov. Ostali mandati pripadajo unionistom. Sinfeinovci se bore za neodvisnost Irske, unionisti so pa za sedanje razmerje, t. j. da ostane Irska pod Anglijo. Unionisti podpira vlada in je gotovo, da so se volitve izvršile pod silnim terorjem. V Belfastu so bili veliki nemiri. Kakor poroča »Times«, je britski kabinet zaključil, da pošlje na Irsko nadaljnje čete.

* Egipt proti angleškemu imperijalizmu. Iz Egipta prihajajo lakonične vesti o vstaji v Aleksandriji in Kairo. Domačini so se dvignili proti Evropejcem. Zabeležili smo število žrtv in vest o prihodu angleških parnikov z vojaškimi četami. Kakor pišejo nekateri pariški listi, ima stvar resnejše ozadje kakor vedo oziroma hočejo povedati londonski krogi. Nemiri, ki so se pojavili na raznih mestih Egipta, niso navaden pretep, ki se dogaja leto za letom med

Poznamo kolerične in flegmatične ženske, sangvinične in melanholične, velike in male, stare in mlade, suhe in tolste, grde in lepe, dobre in nevarne, brunetke in blondinke; poznam ženske, ki znajo kuhati, in take, ki tega ne znajo, poznam ljubeznjive, neznosne, neumne, naivne, otročje, puste in zabavne; ali v enem oziru so si vse enake, vse edine: vsaka ima fanta rada.

One žrtvujejo očeta in mater, brate in sestre, življenje in zdravje, samo da pridejo »pod harbo«. Znani so slučaj, da je petnajstletna deklica takoj zapustila svoje lutke, čim se je na pragu pojavil prosilec.

One vidijo, kako blede, slabe in bolane so njihove poročene prijateljice, vidijo, kako ovijajo mala jokajoča bitja v platnene plenice, kako leže umetni zobje še ob 11h v čaši vode, medtem ko so one mlade, sveže, vitke in lepe, počesane, vesele in vragoljaste; kljub temu zavidajo vsaki, ki si je na prtila težki zakonski jarem. Priznati moram. Ne razumem jih »vzklika ome-

Nadalje pravi: Poznal sem neko gospo, ki je vsa prepadla bežala pred staro mirno kravo. Dasi ni ta živalica nikomur še zalega storila; ista gospa pa ni pobegnila pred mornarskim častnikom, ki je v angleški službi usmrtil več Sudancev in Hindustancev.

Gotovo trikrat premisljajo ženske, predno si kupijo novo obleko, ali niti enkrat, kadar gre za moža. Resnica je pač, da ne čakajo možki tako dolgo, kakor obleke v skladišču šivilje.

Kadar je treba kupiti pohištvo in opravo, ženske mnogo povprašujejo, kaka kvaliteta je, kak fabrikat, ali ni

pobegne premaganka v druge tuje kraje, a zmagovalka razdeli njen pas med njene prijateljice. Tudi pri nas ni mnogo boljše v tem oziru. Zaslepljene po tej strasti se ponižujejo same in onega, radi katerega se bije »boj«. Ta boj se ne bije na tako junaški način kakor pri Tobih, marveč napadajo podlo svoje tekmovalke in se poslužujejo v ta namen ponajvečkrat dežnikov, nohtov, kislin in paprike.

Zakaj so naše ženske tako ljubosumne? Vprašanje ni težko, še manj pa odgovor. Zato, ker se ne čutijo povsem sigurne in ker ne znajo zavzeti v življenju svojega moža ono mesto, s katerega jih nobena druga ne bi mogla iztisniti. Pri najmanjši pustolovščini moža se smatrajo izdanim in prevaranim, ali vedno ni tako. Je veliko pustolovev, ki tako spoštujejo svojo ženo, da bi življenje dali zanjo, če se je le kdo s prstom dotakne. Ona žena, ki je že moža izgubila, ga tudi z ljubosumnostjo ne bo nikdar več pridobila nazaj. Taki preostaja le še ločitev, ki je dostojnejša pot k povratku, nego pa dnevni prizori v družini in groznje.

Značaj ljubosumnosti je različen. Pri moškemu je več ranjeno samoljubje nego ljubezen, medtem, ko je pri ženi obratno. Na vsak način pa je ljubosumnost ena najtemnejših točk ljubezni.

Vsaka ima fanta rada...

Preostaja nam še ta točka. Kako to, da je najtoplejša želja ženske, priti kolikormogoče hitro do moža. V tem značaju so si vse ženske edine.

Dober poznavalec žensk pravi:

domaćini in Evropejci, temveč so previdna in dobro premišljena akcija Zaghlul-paše, ki ima za svoj cilj popolno neodvisnost Egipta. Boji, ki so se vneli v aleksandrijskih ulicah, so enakega značaja kakor boji v Dublinu. Egipt prejema impulze iz Male Azije, Angora pa iz Rusije. Dasiravno je ta zveza še zelo rahla in komaj vidna, je vendar gotovo, da skuša sovjetska Rusija na najrazličnejše načine okrepiti evropske kolonije v Aziji in Afriki za borbo proti imperijalizmu kapitalističnih držav. Anglija bo sedanje gibanje v Egiptu gotovo zatrla, vprašanje je, ali ga bo zatrla prihodnjic.

Zanimivosti.

Mačeha. Povest o mačedah je brezkončna, zašla je celo že v pravljice, novele, romane in drame, toda nadaljuje se še vedno v vsakdanjem življenju pri nas in drugod. Koliko gorja, trpljenja, bridkosti, dram in tragedij vsebuje ta povest. Samo ako bi hoteli zaznamovati vsa njena poglavja, bi napolnili s tem seznamom na tisoče in tisoče debelih knjig. Toda kaj hočemo. Ljudje smo in v nas je skritih toliko naravnih nagonov, močnejših nego smo mi sami, da nagon ki sili mačeha v sovraštvo do pastork, ni niti eden najgrših, gotovo pa je eden najbolj žalostnih. Te dni je postala žrtev sovraštva svoje mačeha tudi 16-letna litografična delavka Marija Lenjan v Zagrebu. Marija je bila še mlada, ko ji je umrla ljubeča mati in ko se je kmalu na to poročil njen oče z drugo. Nova mati pa je deklinen oče ni mogla vzljubiti, zanemarjala jo je do skrajnosti in na zadnje celo mučila. Dekle je rastle počasi in ostalo šibko in slabotno. Potrebovalo bi bilo boljše hrano, več negovanja, več ljubeznivosti, saj je znano, da potrebuje dekle v letih razvika ravno najbolj skrbno in ljubečo mater. Če bi bila živila njena prava mati, bi bilo dekle postalo lahko kaj drugega, tako pa je postalo — uboga pomožna delavka v litografiji. Naporno in nezdravo delo ter zapostavljanje in zanemarjanje do ma jo je ubilo, nakopalo ji je bolezni. Mačeha pa tudi pred bolnim dekletom ni imela usmiljenja. Dasiravno ji je bilo včasih tako slabo, da je zjutraj komaj zlezla iz postelje, jo je mačeha spodila brez usmiljenja na delo. Dekle je trpele in molče prenašalo vse muke, toda ko je bila mera trpljenja polna, se je odločilo, da si samo pomaga, da z enim samim mahom konča to bedno življenje. Prošli teden je šlo zopet na delo, a ne da bi delalo — vkradlo je litografu steklenico vsebujočo 150 gramov octove kisline ter jo duškomu izpilo. Prepeljali so jo z rešilnim vozom v bolnico, toda zaman, rešiti je ni bilo več mogoče. Tako je končalo mlado življenje, ki bi bilo v drugačnih razmerah lahko storilo toliko, toliko...

ti eni ne pade v glavo, da bi se napotili h materi njenega zaročenca in vprašala, kak človek je to. Največja slabost ženske je njena nedoslednost. Nekoč zaprosim neko gospodično h kratkemu izprehodu po vrtu. Ni hotela; bala se je prehlada. Drugi dan pa je pobegnila z nekim blagajnikom v Ameriko, dasi ni bila ta dan temperatura prav nič višja.

V dosego svojega cilja, se ne dade ženske na noben način prestrašiti. — Devojka, ki je bila dolgo članica društva za zaščito živali, si bo izbrala mesarja, a najpobožnejša pojde za brezvercem.

Ako zaprosi pobožen mladenič pobožno devojko, ga že iz naklonjenosti ne zavrne. Ako jo zaprosi brezbožnej, mu tudi ne odbije, samo da ga more pripeljati nazaj na pravo pot in storiti Bogu dopadljivo delo. Ako zaprosi starega za mlado devojko, ga vzame, da mu osveži starost; ako se starejša gospoda mladeniču, stori to za to, da mu bo za materinsko podporo.

Splošno lahko rečemo, da so samo dve možnosti za slučaj, da se prosilca odkloni. Ali je niso možgani zdravi in normalni, ali se pa na deža česa boljše. V drugem slučaju se devojka gotovo zaroči, ker je za pametnega človeka v današnji dobi zaročni prstan parala »živela konkurenca«, nikdar pa se je zasedeno.

Tem vrsticam ne dodam iz previdnosti nikakega komentarja, ker se bojim solnčnikov nežnega spola našega mesta. Resnica pač v oči bode,

Dnevna kronika.

— **Castna izjava.** Podpisano uredništvo „Tabora“ izjavlja, da je pred volitvami v konstituantno v št. 74 z dne 23. novembra 1920 pod naslovom: „Shod beguncev“, v št. 75 z dne 24. novembra 1920 pod naslovom: „Skrivnosti mestne prodajalne in Rogliča“, v št. 76 z dne 25. novembra 1920 pod naslovom: „Išče se Narodna Obrana“, v št. 78 z dne 27. novembra 1920 pod naslovom: „Vzori čistosti“ in v št. 79 z dne 28. novembra 1920 pod naslovom: „Od kod denar“ na podlagi povsem napačne informacije obdolžilo brata Ivana in Dragotina Rogliča, trgovca v Mariboru, raznih nepoštenih in nenavnih dejanj. Podpisano uredništvo preklicuje te obdolžitve kot neutemeljene ter izjavlja, da je tudi principijelno proti takemu načinu volilnega boja, kar je pokazalo dovolj pri zadnjih občinskih volitvah. Maribor, dne 31. maja 1921.

Uredništvo „Tabora“.

— **Novi vozniki red in šolska mladina.** S prvim julijem je stopil v veljavo novi, nekoliko spremenjeni vozniki red. Tako odhaja sedaj mešani vlak proti Ljubljani, ki je odhajal poprej iz Maribora ob 13.20, že ob 12.45, torej cele pol ure poprej. S tem pa je silno prizadeta naša šolska mladina iz krajev od Maribora do Slovenske Bistrice, ki se je posluževala tega vlaka pri povratku domov po končani šoli, ki traja do 13. ure. Vsled novega voznega reda bo morala sedaj čakati v Mariboru brez kosila in nadzorstva cele 4 ure. Bilo bi pač umestno, da bi železniška uprava poskrbela, da bi ta vlak odhajal vsaj še do konca šolskega leta po starem voznem redu.

— **Svabčarski kavalir.** K tej naši notici, ki smo jo prinesli v eni izmed številčk prošlega tedna nam pošilja g. kap. M. sledeče pojasnilo: Dogodek se ni izvršil v Cankarjevi ampak v Kerkovi ulici. Razmotrival sem z gđ. N. neki filozofski in psihološki problem, torej temo, o kateri je človeku, ki ne zna slovenskih terminov, ker je studiral na nemški šoli, skoro nemogoče govoriti slovensko, čeprav je Slovenec. Če bi me bil g. P. mirno in dostojno opozoril, naj ne govorim nemško, bi bil njegovo opozorilo pač upošteval, storil pa je to na tak način, da sem se čutil nehote užaljenega, a kar me je najbolj razburilo, je bilo to, da je pred me pljunil. Da sem ga oklofutal, res ni bilo kavalirsko, toda storil sem to v skrajni razburjenosti in sem tudi takoj ponudil satisfakcijo. Kar se pa tiče svabčarstva, mislim, da sem bil vedno Slovenec in sem to pokazal dovolj tudi pri naših osvobodilnih bojih na Koroškem. Sicer pa mislim, da niso za določevanje narodnega prepričanja odločilne besede, ampak čustvovanje, oziroma dejanja. Toliko v pojasnilo. Inž. kap. A. M.

— **Na naslov našega Olepševalnega društva.** Pomladanske cvetlice po gredicah v našem parku so odvele in bil bi skrajni čas, da bi se jih zamenjalo z drugimi, poletnimi. Istotako prerašča trava upravljuje ves park in bi bil tudi že čas, da bi se pokosila. Ljubitelji parka.

— **Konec stavbinske stavke v Mariboru.** V ponedeljek 30. t. m. so se vrnili v Mariboru vsi zidarji, tesarji in pomožni delavci po dolgotrajni stavki zopet na delo. Stavka se je vsled brezmišelnega vodstva popolnoma ponesrečila in niso stavkujoči dosegli nikakega povišanja mezd.

— **Uslužbenici špedicijske tvrdke Schenker & Co.** Pri špedicijski tvrdki Schenker & Co smo se z ozirom na zadnjo notico, da ima 30 nemških uslužbencev, osebno informirali ter ugotovili, da ima tvrdka vsega skupaj 37 uslužbencev, od katerih pa jih je samo par pristojnih v N. Avstrijo, ki so pa tudi optirali za Jugoslavijo, ostali so naši državljani, deloma sicer nemške narodnosti, vendar pa tvorijo pretežno večino Slovinci, oziroma Hrvati.

— **Prekrstitev mariborskih vojašnic.** Komanda dravske divizijske oblasti je odredila, da se prekrstijo mariborske vojašnice in sicer: Zgradba višje vojne realka v „Kasarno kralja Petra“, Meljska vojašnica v „Kasarno prestolonaslednika in regenta Aleksandra“, Artilerijska vo-

jašnica v „Kasarno vojvode Putnika“, Pešadijska vojašnica na Tržaški cesti pa v „Kasarno vojvode Mišića“. Ostale tu neimenovane mariborske vojašnice obdrže še nadalje dosedanja imena.

— **Očistite enkrat jezik!** Naš slovenski jezik smo že zdavnaj očistili raznih tujk, ki nam niso delale časti ter jih zamenjali z domačimi besedami in izrazi. Sedaj pa prihajajo bratje Srbi k nam zopet z njimi. Nerazumljivo nam je, zakaj naj bi se n. pr. vojašnica ne imenovala vojašnica in ne „kasarna“, poveljstvo poveljstvo in ne „komanda“, častnik častnik in ne „oficir“, postaja postaja in ne „štacija“, listek listek in ne „karta“ itd. Nič bi ne imeli proti temu, če bi nam prišli s svojimi lastnimi izrazi, teh spakodranih tujk pa ne rabimo in jih vsaj pri nas odločno odklanjamo. Če bratje Srbi nimajo svojih izrazov za te tujke, naj sprejmejo naše lepe izraze, menda bo to zanje vsekakor častnejše, kakor pa te spake. Čudno, da se za to še noben naš poslanec ni zavzel?

— **Park pred mestno hranilnico** je letos skrajno zanemarjen, trava je prerasla vse cvetlice, ki so pa tudi že odvele in bi jih bilo treba zamenjati. Ta zanemarjena gošča v sredini mesta nam ne dela časti. Kaj si morajo misliti o nas tujci, ki prihajajo v naše mesto.

— **Okrasite okna in balkone s cveticami!** Najlepši okras dolgočasnih mestnih zgradb so cvetlice na oknih in na balkonih. Po nekaterih mestih se celo razpisujejo nagrade za najlepše okrašena okna in balkone. Posnemajmo tudi mi to lepo navado.

— **Herbersteinovo posestvo pri Ptujju in nemški uslužbenec.** Mariborski urad za agrarno reformo se je zavzel za to, da se zamenjajo zagrizeni nemški uslužbenec tega posestva s slovenskimi, kar mora vsak naš zaveden državljan odobravati. Zalibog pa se je našel v Ptujju neki slovenski gospod, ki je vzel te Nemce in nemčurje v zaščito ter se bori celo za ukinjenje sekvestra. Zalostno, pa vendar resnično. Upamo pa, da bodo ti Nemci in nemčurji sčrčali kljub njegovi zaščiti.

— **Slovinci povsod mislijo na Jugoslovensko Matico.** Ob priliki obiska gospoda majorja Copa v Boki Kotorski so nabrali štirje Slovenci za Jugoslovensko Matico znesek 300 K.

— **„Pridnemu bralcu iz Bohove.“** Prejeli smo dopisnico, na kateri se anonimni „bralec iz Bohove“ pritožuje radi svoječasno v našem listu objavljenih vesti o izplačilu 20 odst. bonov, češ, banke o tem ne vedo ničesar. Anonimnemu „bralcu“ ne bi odgovarjali, ako ne bi šlo tu za splošno važno pojasnilo. Listi dobe razne vladne sklepe in odredbe telefonično direktno iz Beograda in sicer takoj, ko pridejo v razpravo, bodisi v ministrskem svetu, ali pa v posameznih ministrstvih; uradi, ki imajo nalogo te sklepe ali odredbe izvesti, pa jih dobe uradnim potom pismeno, kar traja včasih po mesec dni in še več. Zanje so torej merodajna ta uradna obvestila in ne naznanila v listih. To je treba vpoštevati. Odredbo o izplačilu 20 odst. bonov smo prejeli potom uradnega dopisnega urada v teku nekaj ur potem, ko se je o njej razpravljalo v Beogradu; kdaj bo priromalo pismeno uradno obvestilo do merodajnih uradov, to ni naša stvar, ampak stvar ministrstva, oziroma uradov. Toliko v pojasnilo.

— **Občni zbor Jugoslovenske Matice.** V Mestnem domu se je vršil v nedeljo impozanten sestanek delegatov iz Slovenije, ki so se udeležili zborovanja v velikem številu, popoldne pa se je vršil javni manifestacijski pokrajinski zbor ob obilni udeležbi. Na zborovanju je podal odbor glavne podružnice v Ljubljani, ki je dosedaj vodila posle pokrajinskega odbora svoje poročilo, ki je bilo sprejeto z odobravanjem. Iz poročila izhaja, da je imela Jugoslovenska Matica v Sloveniji v prvem poslovnem letu preko 1 in en četrt milijona kron prejemkov in da ima po Sloveniji doslej 53 podružnic, 27 pa se jih sedaj snuje. Pri volitvah pokrajinskega odbora, ki so se vršile po vzkliku, je bil za predsednika zopet izvoljen dosednji predsednik glavne podružnice dr. Vladimir Ravnihar. Pokrajinski zbor je poslal poklonilne brzojavke Nj. Velicanstvu kralju Petru I. Nj. Visočanstvu regentu Aleksandru ter pozdravno brzojavko uradnemu odboru Jugoslovenske Matice v Beogradu. Sklenilo

se je, da se bode v bodoče vršila vsakoletna pokrajinska manifestacijska zborovanja vsakokrat v kakem drugem kraju Slovenije.

— **Za dečji dan** se bodo prodajali v Mariboru v soboto popoldan in v nedeljo dopoldan posebni jako lični znaki in odkupnice izdelane po osnutku neimenovanega mariborskega strokovnega učitelja in izvršene v litografiji Mariborske tiskarne. Zanimanje za dečji dan je postalo po vsej kraljevini splošno razveseljivo in razna mesta naravnost tekmujejo med seboj v sredstvih, da izkažejo čimvečjo smisel in pozornost za ubožno dečo. Nadjamo se, da Maribor ne bo ostal za drugimi mesti.

— **Sprejemanje dinarskega droblja.** Finančni minister je izdal naredbo, po kateri ni nihče dolžan, sprejeti pri plačilih v državnih blagajnah ali posameznikov več ko 50 dinarjev v novčanicah po 1 dinar, niti več ko 25 dinarjev v novčanicah po pol dinarja in več ko 10 dinarjev v novčanicah po četrt dinarja. Glavne državne blagajne pokrajinske, okrožne in srezke ter finančne in davčne uprave so dolžne, na zahtevo posameznikov zamenjati ta drobn denar v neomejenih količinah z večjimi novčanicami Narodne banke.

— **Izložba jugoslov. ročnih izdelkov v Londonu.** Dne 25. t. m. se je otvorila v Londonu izložba ročnih izdelkov iz Jugoslavije. Otvoritveni govor je imela grafica Carson, soproga ministra za notranje zadeve.

— **Tatvina.** Uradniku Josipu Glosu, stanujočemu v Copovi ulici št. 18 v Mariboru je neznan tat ukradel v ponedeljek okrog 15. ure 5 metrov sukna (piké), vrednega 1000 K. Pred nakupom se svari.

— **Izgubljen.** Marija Smid, stanujoča v Tattenbachovi ulici št. 6, je izgubila 29. t. m. ob 19. uri ob restavraciji pri „Crnem orlu“ do Narodnega doma rjavo usnjato denarnico s 1413 K vsebine. Pošten najditelj naj jo odda pri policiji.

— **Zaradi Radica sta se stepla na mariborskem državnem mostu** včeraj neki Markič in Nikolič. Markič je po zatrdilu Nikoliča izjavil, da je Radicevec in republikanec, kar je Nikoliča tako razjezilo, da mu je pripeljal par krepkih zausnič.

— **Pekre.** Šolska igra bode prihodnjo nedeljo ob 15. uri na vrtu g. Zorkota v Pekrah.

— **Sp. Sv. Kungota.** Zupanom v Gradiški je izvoljen g. Alojzij Mikš, v Dobrenju pa g. Jakob Poljanec; oba sta pristaša SKS.

— **12 letna mati.** Učenka ljudske ljudske šole v Suhem dolu na Češkem, Hermina Seibert je nedavno povila zdravega otroka. Oče otroka je nek poročnik, ki jo je v gozdu posilil.

— **„Schulverein“** je imel ob Binkošti v Salzburgu svoj 40 redni občni zbor. Sklenili so nove propagandne načrte s posobnim ozirom na Jugoslavijo in Češkoslovaško. Važnega pomena je sklep, da se društvo združi z berlinskim društvom, ki skrbi za inozemske Nemce. Novo društvo se bo odslej nazivalo: „Verein für das Deutschtum im Auslande — Deutscher Schulverein.“

Sloven. narodno gledališče.

Repertoire bodočih dni:

V torek 31. maja: „Valček čar“. Ab. C—36
V sredo 1. junija: „Galeotto“, Ab. B—38.
V četrtek 2. junija: „Revolucijska strahba“ Ab. A—36.
V petek 3.: Zaprt.
V soboto 4. junija: „Boccaccio“, izv. ab.

Kultura in umetnost.

x **Otroški balet.** V petek 3. t. m. se vrši v veliki dvorani Narodnega gledališča ob 20. uri zvečer velik otroški balet plesne šole Pečnik. Balet bodo izvajali sami otroci in bo za Maribor to prava posebnost. Prireditel se ponovi v soboto 4. t. m. ob istem času in v istem prostoru za šolsko mladino. Predprodaja vstopnic se vrši v trgovini Höfer v Solški ulici.

x **Zrnje.** St. 25., ki je ravnokar izšla, prinaša: Osk. Wilde-Al. Benkovič: Sphinx. — Hinko Nučič: Avgusta Danilova. — William Shakespeare. — Antun Ivanović-Mecger: Don José Echegaray. — H. Družović: Zgodovina muzikalnih instrumentov. — Antun Ivanović-Mecger: Lav Nikolajevič Tolstoj kao filozof. — Repertoire. — Iz gledališke pisarne.

Sokolstvo.

o Bratje! Sestre! V dne 27., 28. in 29. junija t. l. se vrši II. pokrajinski zlet Jugoslovenskega Sokolstva v Osijeku. Udeležba na zletu je za naše društvo obvezna. Vrniti pa moramo tudi dragim bratom na jugu številno udeležbo na našem lanskem zletu v Mariboru. Računamo zagadelj na najštevilnejšo udeležbo našega Sokola. Zlet v Osijeku bo doslej največja sokolska prireditel v Jugoslaviji in bo po svojem obsegu zdato prekašal mariborski zlet. V častnem številu se ga udeleži češkoslovaško Sokolstvo in pridejo na zlet vsi telovadci in telovadke, ki so letos dosegli prvenstvo na svetovni tekmi v Lillu. Ze danes je pripravljenih od treh žup v Beogradu, Novemgradu in Osijeku preko 1000 telovadcev in 700 telovadk. Vse podrobnosti zletnega sporeda bodo objavljene v časopisu. Iz Maribora odhajamo v soboto na večer 25. junija, povratek v Osijek na večer 29. junija. Vsak udeležnik mora imeti zletno legitimacijo, ki stane 40 K in upravičuje na: 1. polovično vožnjo po železnici; 2. brezplačno prenočišče; 3. skupno prehrano in 4. brezplačen vstop na telovadišče in vsem drugim prireditvam. Skupna prehrana stane na dan 40 K in obstoji iz zajtrka, obeda in večerje. Troški za zlet so za posameznika proračunjeni na okroglo 600 K in sicer zletna legitimacija 40 K, skupna prehrana za tri dni 120 K, vožnja 226 K. Priglasene za mariborskega Sokola sprejema načelnik br. Novak v Narodnem domu. Ob priglasitvi je položiti 40 K za zletno izkaznico in kdor želi imeti skupno prehrano, še 120 K. Poleg tega mora imeti vsak udeležnik društveno člansko izkaznico, ki jo je založil JSS in se dobi ob nedeljah in praznikih od 10. do pol 12. ure v Narodnem domu. Udeležbo na zletu se mora prijaviti do 10. junija. Zdravo! — Odbor Sokola v Mariboru.

o II. Mariborski sokolski okrožni zlet se vrši 5. junija 1921 v vojaški realki. Popoldan ob 15. uri je velika javna telovadba članov, članic in narasčaja. Po telovadbi veselica na prostem z raznovrstnim sporedom. Ples se vrši na prostem in v dvorani.

Gospodarstvo.

Borza 30. maja.

Curih: Berlin 9.15, New York 568.50, London 22.17, Pariz 47.40, Milan 29.90, Praga 8.20, Budimpešta 2.05, Zagreb 4.35, Varšava 0.57, Dunaj 1.375, avstrijske žigosane krone 1.02.

Zagreb: Berlin 210.50—211, Italija 692—695, London 508—50, New York 127—127.50, Pariz 1084—1098, Praga 191 do 192.50, Svica 2250—0. Valute: Ameriški dolarji 125.75—126.75, avstrijske krone 22.50—0, carski rublji 36—40, češko-slovaške krone 188—190, francoski franki 1015—0, napoleonidori 434—435, nemške marke 218—215, romunski lei 225—0, souverign 255, italij. lire 675—682, turške lire 480.

Dunaj: Ameriški dolarji 587—592, nemške marke 954—960, angleški funti 2282—2303, francoski franki 4870 do 4910, italijanske lire 3100—3120, jugoslovaške dinarji 1778—1798, poljske marke 55.25—57.25, švicarski franki 10.162.50—10.212.50, češkoslovaške krone 850—856, madžarske krone 222.50 do 225.50.

Avstro-ogrski papirnati drobiž.

Z današnjim dnem je potekel rok za izmenjavo avstro-ogrškega papirnatega drobiža po 1, 2 in 10 K. Naval na menjavališče je bil ves čas od početka zamenjavanja tako velik, da so morali nekateri čakati po cele ure, da so prišli na vrsto. In ko so prišli — so bili razočarani. Mnogim, ki so prinesli zamenjati po 100 in več K tega drobiža, se je zamenjalo komaj po 10—25 K, le prav redki so imeli to veliko srečo, da se jim je zamenjalo več, vse se pa nikomur ni zamenjalo. Po kakih načelih se je odločalo o posameznih novčanicah, če so pravilno žigosane ali ne, je nam navadnim zemljanom popolnoma nerazumljivo, kajti včasih je bila ena od tistih z očitno istim žigom opremljenih novčanic milostno spoznana za vedno, da se jo zamenja, druga pa ne. Mnogo novčanic je bilo po naravnih

pojmi občinstva opremljenih z brezhibni in pravimi žigimi, pa so se kljub temu odvrnile, češ, da so napačno žigosane. In končno: Žigov je bilo toliko, da bi se, ako bi se jih hotelo samo imenoma navesti, lahko s temi imeni popisalo najmanj 1000 strani obsega, joče veliko knjigo in je vsled tega bilo popolnoma nemogoče, da bi dotični uradniki, ki so vršili zamenjo, vedeli na pamet, kateri so pravi in kateri ne. — Vsled takega breznačelnega zamenjavanja je ostalo našim ljudem, osobito manjšim trgovcem, branjevcem in obrtnikom na tisoče in tisoče teh novčanic, ne da bi jih bili mogli zamenjati. Kako pridejo ravno ti ljudje do tega, da izgube volik del onega, kar so si s tolikim trudom prislužili, nam ni razumljivo. Da to ni pravično, to pa mora spoznati vsakdo in menda tudi slavna vlada. Ako je vlada že spočetka napravila neodpustno napako, da je odredila tako nesmiselno žigosanje, kakor ga bolj nesmiselnega svet doslej še ni videl, kaj bi to napako tudi sama popravila, kajti krivda, da je bilo toliko žigov ponarejenih, zadene nedvomno njo in ne ubogo ljudstvo. Apeliramo torej, da se izmena podaljša ter da se zamenja vse novčanic, brez izjeme.

g Nemški konji za nas. Te dni bo Nemčija izročila v Salzburgu naši komisiji 9667 konj. Ministrski svet bo določil način razdelitve, ko bo prišla prva pošiljatev.

g Semenj v Poznanju. Poljsko poslaništvo v Beogradu je poslalo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani nekaj izvodov prospektov za semenj v Poznanju, ki se bo vršil od 28. maja do 5. junija t. l. Zbornica opozarja zainteresirane na ta semenj s pristavkom, da so jim prospekti na razpolago. Prijave za semenj sprejema poljski generalni konzulat v Zagrebu, ulica Boskovičeva 2, I., ki daje tudi vse informacije.

g Mednarodni uzorčni semenj v Padovi se bo vršil v prvi polovici meseca junija t. l. Razstavljeni bodo proizvodi vsakovrstne industrije iz vseh držav in tudi kolonijski proizvodi. Prospekt semnja je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled. (St. 4439).

Razno in humor.

Neveljaven zakon. Mladi francoski diplomat se je zaljubil v Sangaju v neko mlado deklico, katera ga je pozneje spremljala na njegovi diplomatski poti na Kitajsko, kjer sta se tudi poročila. Zivela pa sta skupaj samo en dan, naka ga je mlada žena zapustila. V tožbi za razporoko je pariško sodišče določilo, da zapuščenec ni dolžan prevzeti nobenih obveznosti napram svoji ženi, ker je poroka po francoskih postavah neveljavna. Francoski zakon namreč določa, da se zamore francoski državljan, ki živi v tujini poročiti veljavno edinole pred zastopnikom francoske republike, ali pa po običajih one države, v kateri se nahaja. Ker pa mladi diplomat ni storil ne enega ne drugega je bil poroke — oproščen. Njegov zakon je bil potem takem le za — poskušnjo.

Prijateljski svet. Lajtnant pregleduje omaro, predno dobi novega postreščka. Notri najde listek, ki ga je pisal prejšnji strežaj sedanjemu. Zapisano je bilo tole: „Ljubi Matčev, Ti boš imel prav dobrega gospoda, in če boš čevlje in gumbe lepo snažil, ne boš nikdar kregan in Ti bo prav dobro. Smotk pa nikar ne jemlji — ta vrag ima sešete!“

Ni razumel. Tvrška Ribnik & Co. je imela v službi potovalca, ki jej je pisal pisma s slovničnimi napakami in slabo stilizirano. — „Sodeč po Vaših pismih“, mu odgovori nekega dne principal, „pridem do zaključka, da niste Vi v gimnazijo hodili. — A z drugo pošto je dobil lastnik tvrške ta-le odgovor: „Ce mislite, da bo kaj kšefta za napraviti“, pa bom tudi tja pogledal.“

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2.10.—1/2.11. ure in ob četkih od 1/2.19.—1/2.20. ure

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglas.

Lastnik in izdajatelj: „Konzorcij Tabor“. — Tiska: Mariborska tiskarna d. d.

Mala oznanila

Sobo s celo oskrbo išče s 1. ali 15. junijem mladi gospod v centru mesta ali na Melju. Ponudbe pod „Uradnik“ na upravo. 726 3—2

Eleganten nov svilnat jopič in krasen solčnik na prodaj. Trubarjeva ulica 5, pritrleže na desno. 729

Proda se hiša, 10 minut oddaljena od Glavnega trga, obstoječa iz treh malih in enega večjega stanovanja, kleti, drvarnice in vrta. Pripravna je tudi za obrt. Cena 30.000 dinarjev. Pismene ponudbe pod „Ravbar“ na inzeratni oddlek „Tabora“.

Dobro ohranjeno moško kolo se jako poceni proda. Vpraša se v Cankarjevi ulici št. 1 pri hišniku.

Trgov. hiša

enonadstropna, v najprometnejši ulici Maribora, se pod cenitveno vrednostjo proda. Stanovanje in drugi prostori se takoj po kupni pogodbi izpraznijo. Natančnejša pojasnila daje lastnik v Slovenski ulici 20, Maribor.

731

Pristopajte

Jugoslov. Matici!

Otvoritev gostilne.

Čast nama je, dati cenj. občinstvu Maribora in okolice na znanje, da sva najino gostilno

„Pri lokomotivi“

na Frankopanski cesti št. 29 z današnjim dnem zopet otvorila.

Ker bova točila samo izvrstna vina in Götzovo pivo ter skrbela za dobra mrzla in topla jedila pri najzmernejših cenah, upava, da si pridobiva zadovoljnost naših cenjenih gostov.

Za prav obilen obisk prosita

732

A. in N. Jurič.

Singer

šivalni stroji

Singer

šivanke

Singer

nadomestni deli

Singer

strojno olje.

Velika pošiljatev iz Amerike dospela. Dobi se samo v naši podružnici

Singer šiv. stroji Bourne & Co. Newyork

podružnica Maribor, začasno Dravska ulica 10.

Ugodni plačilni pogoji na obroke.

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženja v mestu, na kolo, dvorih, kakor tudi spremljanje železniških vozov. — Pojasnila v pisarni: Pril. staniška ulica 2.

Vabilo na subskripcijo

novih delnic „DRAVE“, lesne industrijske delniške družbe v Mariboru.

Upravni svet je sklenil, na podlagi pooblastila občnega zbora in dovoljenja ministrstva za trgovino in industrijo z dne 25. aprila 1921, VI št. 2295 provesti zvišanje delniške glavnice od

K 2.000.000 na K 10.000.000

od katerih je K 8.000.000 kritih z donešenimi aporiti, ostanek K 2.000.000, ki se bo uporabil v prvi vrsti za razširitev obrata, se pa daje s tem v javno subskripcijo in sicer

z izdajo 4000 novih delnic po K 500.— nominalo.

Javna subskripcija se vrši pod sledečimi pogoji:

1. Delnice se interesentom a K 660.— s kuponom pro 1921 na razpolago in se morajo takoj pri subskripciji v polnem znesku plačati.
2. Delnice se bodo izdajale po 1, 10 ali 100 komadov skupno. — Zaenkrat se bodo izdajala le potrdila za dodeljene delnice, ki se bodo v približno dveh mesecih zamenjale za delnice.
3. Subskripcija traja od 1. junija 1921 do 20. junija 1921.
4. Kot prijavnice za subskripcijo fungirajo: Ljubljanska kreditna banka, podružnica v Mariboru, Mariborska eskomptna banka, Maribor, Centralna banka d. d. Zagreb, podružnica v Mariboru in „Drava“, lesna industr. delniška družba, Maribor, Aleksandrova cesta št. 51.
5. Upravni svet družbe si pridržuje pravico dodelitve delnic v času do 5. julija 1921. Po preteku tega roka se povrne izplačana protivrednost za nedodeljene delnice.

V Mariboru, dne 1. junija 1921.

„Drava“, lesna industrijska delniška družba, Maribor

Ljubljanska kred. banka Mariborska eskompt. banka
podružnica Maribor Maribor

Centralna banka d. d. Zagreb, podružnica Maribor.